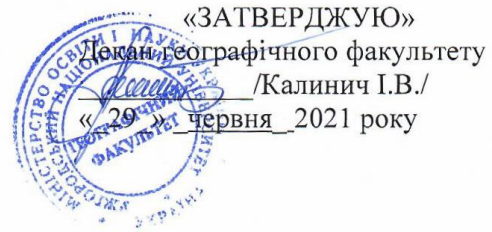

**ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«УЖГОРОДСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ» ГЕОГРАФІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ**
Кафедра фізичної географії та раціонального природокористування

СИЛАБУС

ДО НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«ПОЗАКЛАСНА ТА ПОЗАШКІЛЬНА РОБОТА З ГЕОГРАФІЇ»

Рівень вищої освіти	перший (бакалаврський)
Галузь знань	01 Освіта/Педагогіка
Спеціальність	014 Середня освіта
Предметна спеціальність	014.07 Географія
Освітня програма	Географія
Статус дисципліни	вибіркова
Мова навчання	українська

Назва курсу	Сталий розвиток суспільства
Факультет та кафедра, за якою закріплена дисципліна	Географічний факультет, кафедра фізичної географії та раціонального природокористування
Галузь знань, шифр та назва спеціальності	01 Освіта/Педагогіка 014 Середня освіта 014.07 Географія
Викладачі курсу	Шароді Юлія Василівна
Профайл викладачів	https://www.uzhnu.edu.ua/uk/cat/geograph-fiz_geo/staff
E-mail	yuliia.sharodi@uzhnu.edu.ua
Сторінка курсу в Moodle	https://e-learn.uzhnu.edu.ua/user/profile.php?id=234
Мова викладання	Українська
Тривалість курсу	Денна форма – 4 кредити ЄКТС / 120 годин
Обсяг курсу	Денна форма: 38 годин – аудиторні заняття (30 години лекційні, 18 годин семінарські заняття); 72 годин – самостійна робота студента.
Формат курсу	Комбінована Проведення лекцій, семінарських занять, консультацій, заліків тощо.
Анотація до курсу	Курс « Позакласна та позашкільна робота з географії » має на меті систематизацію й узагальнення студентами знання теорій, концепцій, закономірностей, головних категорій методики навчання географії; ознайомлення з методологічною основою наукових досліджень географічної науки та з сучасними методами проведення означених досліджень в процесі позакласної роботи з географії, розширенні географічного світогляду і поглибленні знань в галузі географічної науки, удосконаленні загальнонавчальних і спеціальних для географії умінь і навичок учнів.
Ключові слова	Позакласна робота, позашкільна робота, навчання географії, гуртки, факультативи.

Мета та цілі курсу

Мета: викладання навчальної дисципліни «**Позакласна та позашкільна робота з географії**» є систематизація й узагальнення студентами знання теорій, концепцій, закономірностей, головних категорій методики навчання географії; ознайомлення з методологічною основою наукових досліджень географічної науки та з сучасними методами проведення означених досліджень в процесі позакласної роботи з географії, розширенні географічного світогляду і поглибленні знань в галузі географічної науки, удосконаленні загальнонавчальних і спеціальних для географії умінь і навичок учнів.

Відповідно до освітньої програми, вивчення дисципліни сприяє формуванню у здобувачів вищої освіти таких компетентностей:

ЗК 1. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, компетентності (ЗК) усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК 2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, вести здоровий спосіб життя.

ЗК 3. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК 4. Здатність працювати в команді.

ЗК 5. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК 6. Здатність спілкуватися іноземною мовою.

ЗК 7. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК 8. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.

ЗК 9. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).

ЗК 10. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.

ФК 1. Здатність до формування в учнів ключових і предметних компетентностей та здійснення міжпредметних зв'язків.

ФК 2. Володіння основами цілепокладання, планування та проектування процесу навчання учнів.

ФК 3. Здатність здійснювати об'єктивний контроль і оцінювання рівня навчальних досягнень учнів.

ФК 4. Здатність до пошуку ефективних шляхів мотивації дитини до саморозвитку (самовизначення, зацікавлення, усвідомленого ставлення до навчання).

ФК 5. Здатність до забезпечення охорони життя й здоров'я учнів (зокрема з особливими потребами) в освітньому процесі та позаурочній діяльності.

ФК 6. Здатність здійснювати виховання на уроках і в позакласній роботі, виконувати педагогічний супровід процесів соціалізації учнів та формування їхньої культури.

ФК 7. Здатність до критичного аналізу, діагностики й корекції власної педагогічної діяльності, оцінки педагогічного досвіду.

ПК 1. Здатність усвідомлювати сутність взаємозв'язків між природним середовищем і людиною, розуміти та пояснювати стратегію сталого розвитку людства.

ПК 2. Здатність доцільно і критично використовувати географічні поняття, концепції, парадигми, теорії, ідеї, принципи для пояснення письмовими, усними та візуальними засобами явищ і процесів на різних

	<p>просторових рівнях (глобальному, регіональному, державному, локальному).</p> <p>ПК 3. Здатність застосовувати базові знання з природничих та суспільних наук у навчанні та професійній діяльності при вивченні Землі (світу), материків і океанів, України.</p> <p>ПК 4. Здатність розуміти та пояснювати особливості природних компонентів і об'єктів у сферах географічної оболонки, взаємозв'язки в ландшафтах.</p> <p>ПК 5. Здатність пояснювати закономірності територіальної організації суспільного виробництва, просторових процесів і форм організації життя людей.</p> <p>ПК 6. Здатність встановлювати роль і місце України у сучасному світі в контексті географічних чинників її розвитку, аналізувати й пояснювати особливості геопросторової організації природи, населення і господарства України та свого регіону.</p> <p>ПК 7. Здатність реалізовувати красназавчий підхід на уроках географії, у позакласній і позашкільній роботі з учнівською молоддю.</p>
<p>Пререквізити курсу</p>	<p>Для вивчення курсу студенти потребують базових знань з навчальних курсів освітньої програми «Географія:</p> <p>ОК 2.1 Загальне землезнавство. ОК 2.2 Основи екології і екологія людини. ОК 2.5 Метеорологія та кліматологія ОК 2.8 Біогеографія ОК 2.10 Фізична географія материків та океанів ОК 2.23 Психологія ОК 2.24 Педагогіка з основами педмайстерності ОК 2.25 Методика викладання географії в загальноосвітніх навчальних закладах ОК 2.28 Педагогічна навчальна практика (пропедевтика) з географії ОК 2.29 Виробнича практика з позакласної і позашкільної роботи вчителя географії ОК 2.30 Педагогічна практика</p>

<p>Очікувані результати навчання</p>	<p>Вміти:</p> <ul style="list-style-type: none"> - організовувати співпрацю учнів та комунікацію з їхніми батьками; - пояснювати зміни, які відбуваються в географічному середовищі; - пов'язувати й порівнювати різні погляди на проблемні питання сучасної географії; - охарактеризувати і оцінювати природні умови і ресурси; - добирати міжпредметні зв'язки курсів географії; - застосовувати сучасні освітні технології; 	<p>РН 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 23, 24</p>
---	---	--

	<ul style="list-style-type: none"> - формувати відповідальне ставлення учнів до природи. 	
	<p>Знати:</p> <ul style="list-style-type: none"> - зміст і завдання, основні терміни курсу, його значення; - особливості навчання різнорідних груп учнів; - основні концепції, парадигми, теорії та загальну структуру географії; - реалізовувати теоретичні й методичні засади навчання географії. 	<p>РН 1, 2, 3, 4, 13, 22</p>
<p>Навчальні техніки та методи, які будуть використовуватися під час викладання курсу</p>	<p>Лекції, семінарські заняття, усне опитування, тестові завдання, модульні письмові контрольні роботи тощо. Дидактичні матеріали: підручники з дисципліни в електронній формі, матеріали презентацій до лекцій, пакети завдань для модульного та підсумкового контролю, стратегічні звіти, а також матеріали лектора до дисципліни в системі віртуального навчання «Moodle» та за потреби відправлення на особисті пошти студентів.</p>	
<p>Необхідне обладнання</p>	<p>Технічні засоби: мультимедійна забезпечення, інтернет ресурси з доступом під час лекцій.</p>	
<p>Критерії оцінювання (окремо для кожного виду навчальної діяльності)</p>	<p>Критерії оцінювання модульної контрольної роботи</p> <p>До модульного контролю допускаються студенти, які при поточному контролі набрали не менше 10 балів (тобто 25% від максимальної оцінки поточного контролю).</p> <p>Модульний контроль є необхідним елементом модульно-рейтингової технології навчального процесу. Модульна контрольна робота з навчальної дисципліни проводиться двічі на семестр, згідно розкладу модульних контролів визначених навчальною частиною в межах годин, які відведені на практичні заняття. До початку модульної контрольної роботи студенти мають мати поточні підсумкові бали за практичні роботи та самостійну роботу. Структура модульної контрольної роботи № 1 – це 8 тестових завдань та 2 теоретичні запитання, які дають можливість оцінити навчальні досягнення студента. Кожна правильна відповідь тесту оцінюється у 2 бали, неправильна – 0 балів (разом 16 балів). Якісне виконання теоретичного запитання оцінюється у 12 балів (разом 24 бали). Максимальна кількість балів одержаних під час контрольної роботи становить 40. Виконання модульної контрольної роботи № 2 передбачає таку ж структуру написання та оцінювання як і модульної контрольної № 1. Причому враховується повнота викладу матеріалу, його логічна послідовність, структурність, акуратність оформлення роботи, тощо.</p> <p>Студент, який не з'явився на модульну контрольну роботу (з поважних причин, підтверджених документально) має право повторно пройти контроль. Перескладання підсумкового модульного контролю студентами, які отримали рейтинговий бал за модульний цикл, що відповідає незадовільній оцінці (менше зазначеної в п.5), проводиться не</p>	

	<p>пізніше двох тижнів після атестаційного. Позитивні оцінки з модульного циклу не підвищуються. Під час другого модульного підсумкового контролю викладач оголошує загальну кількість балів накопичених студентом. Якщо студент набрав 60 і більше балів, то залік може бути виставлений за результатами модульних контролів на момент оголошення результатів. У разі, якщо студент бажає поліпшити свою оцінку, він складає залік за всією програмою навчальної дисципліни.</p> <p>Критерії оцінювання підсумкового семестрового контролю</p> <p>Результат підсумкового семестрового контролю за 100-бальною шкалою викладач оголошує студентам на останньому семінарському занятті. Він включає бали отримані при поточному, проміжному та модульному контролі. Студент може покращити позитивну підсумкову оцінку складаючи усний екзамен за програмою дисципліни або йому виставляються підсумкова семестрова оцінка у екзаменаційну відомість та залікову книжку за його бажанням.</p> <p>Залік проводиться у формі усного опитування з метою з'ясування рівня знань студентів, які виявили бажання покращити підсумкову семестрову оцінку, яку отримано за накопичувальною кредитно-бальною системою, однак не менше 60 балів. Обов'язково складають екзамен студенти, які мають підсумкову семестрову оцінку від 35 до 59 балів (FX), а студенти, які отримали нижче 35 балів не мають права складати екзамен з можливістю повторного вивчення дисципліни.</p> <p>Критерії оцінювання підсумкового контролю доводяться до відома студентів на першому занятті.</p>
<p>Підсумковий контроль, форма</p>	<p>Залік у формі усної перевірки знань.</p>
<p>Зміст курсу</p>	<p>Модуль 1. Зміст та педагогічні вимоги до позакласної роботи з географії</p> <p>Тема 1. Дидактичні вимоги до позакласного навчання географії .</p> <p>Тема 2. Форми-підвиди систематичного позакласного навчання географії.</p> <p>Тема 3. Форми-підвиди періодичного позакласного навчання географії.</p> <p>Тема 4. Форми-підвиди епізодичного позакласного навчання географії.</p> <p>Модуль 2. Характеристика форм позакласної роботи з географії</p> <p>Тема 5. Географічні гуртки та факультативи.</p> <p>Тема 6. Шляхи організації, зміст і методика проведення географічних вечорів, конкурсів, олімпіад .</p> <p>Тема 7. Науково-методичні та організаційні основи проведення географічних екскурсій та мандрівок у школі.</p> <p>Тема 8. Сучасні форми позакласної виховної роботи з географії.</p> <p>Тема 9. Основні показники ефективності позакласної роботи з географії.</p>
<p>Література для вивчення дисципліни</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Концепція навчання географії України в основній та старшій школі / за заг. ред. д-ра пед. наук О.М. Топузова та канд. пед. наук О.Ф. Надтоки. – К.: ТОВ “КОНВІ ПРІНТ”, 2018. 2. Педагогіка вищої та середньої школи : зб. наук. пр. – Кривий ріг : Айс Принт, 2017. – Вип. 1 (50). – 332 с. 3. Нова українська школа: Порадник для вчителя / Під заг. ред. Бібік Н.М. Київ: ТОВ «Видавничий дім «Плеяди», 2017. 206 с. 4. Пономарьова Г., Репко І., Одарченко В. Практикум з педагогіки: навч. посібник. Харків: ТО Ексклюзив, 2017. 243с.

<p>Інформаційні ресурси</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Самойленко В.М. Навчання географії : Понятійно-термінологічний словник (з грифом МОН України) / В.М.Самойленко, Я.Б.Олійник, Л.П.Вішнікіна, І.О.Діброва. – К.: Ніка-Центр, 2015. 2. Навчальна програма курсу “Географічний простір Землі” рівень стандарту та профільний рівень. – URL: https://mon.gov.ua/ua/osvita/zagalna-serednya-osvita/navchalni-programi/navchalni-programi-dlya-10-11-klasiv.
<p>Питання для підсумкового контролю</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Сутність педагогічної технології, її структура. 2. Зміст понять: «освітні технології», «педагогічні технології», «технології навчання», «технології виховання», «персоніфіковані технології». 3. Фактори, що сприяють впровадженню нових педагогічних технологій. 4. Історія виникнення особистісного підходу в педагогіці. 5. Зміст особистісно-орієнтованого навчання. 6. Історія виникнення «Вальдорфської педагогіки», її мета і завдання. 7. Особливості «навчання за епохами». 8. Вимоги до особистості педагога у «Вальдорфській педагогіці». Роль батьків у вихованні за Вальдорфською технологією. 9. Історія виникнення технології розвивального навчання. 10. Основні положення системи розвивального навчання Л.Виготського. 11. Головні цілі та завдання розвивального навчання. 12. Історія виникнення програмованого навчання. 13. Основні положення програмованого навчання. 14. Програма та крок програми як основні компоненти програмованого навчання. 15. Лінійна, розгалужена та комбінована програми у програмованій технології навчання. 16. Засоби програмованого навчання. Переваги та недоліки застосування комп'ютерної техніки у навчальному процесі. 17. Історія виникнення модульної організації навчання. 18. Організація навчально-виховного процесу за модульною технологією навчання. 19. Способи створення проблемної ситуації. 20. Методи і форми проблемного навчання. 21. Сутність, зміст, функції, вимоги до застосування гри у навчанні. 22. Класифікація педагогічних ігор. 23. Навчальна ділова гра як складова ігрової технології навчання. 24. Аналіз виробничих ситуацій як складова ігрової технології навчання. 25. Ігрове проектування як складова ігрової технології навчання. 26. Інтелектуальні ігри як складова ігрової технології навчання. 27. Розігрування ролей як складова ігрової технології навчання. 28. Історія виникнення проектної технології навчання. 29. Основні положення проектної технології навчання. 30. Зміст, мета і завдання проектної технології навчання.